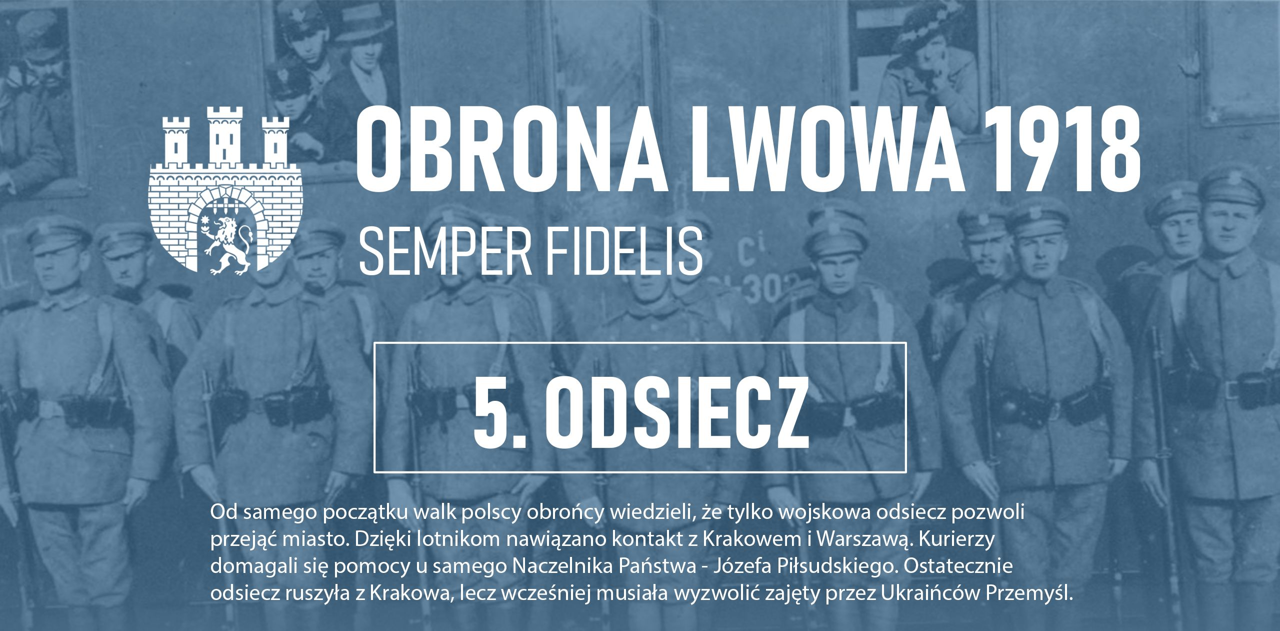

OBRONA LWOWA 1918

SEMPER FIDELIS

5. ODSIECZ

Od samego początku walk polscy obrońcy wiedzieli, że tylko wojskowa odsiecz pozwoli przejąć miasto. Dzięki lotnikom nawiązano kontakt z Krakowem i Warszawą. Kurierzy domagali się pomocy u samego Naczelnika Państwa - Józefa Piłsudskiego. Ostatecznie odsiecz ruszyła z Krakowa, lecz wcześniej musiała wyzwolić zajęty przez Ukraińców Przemyśl.

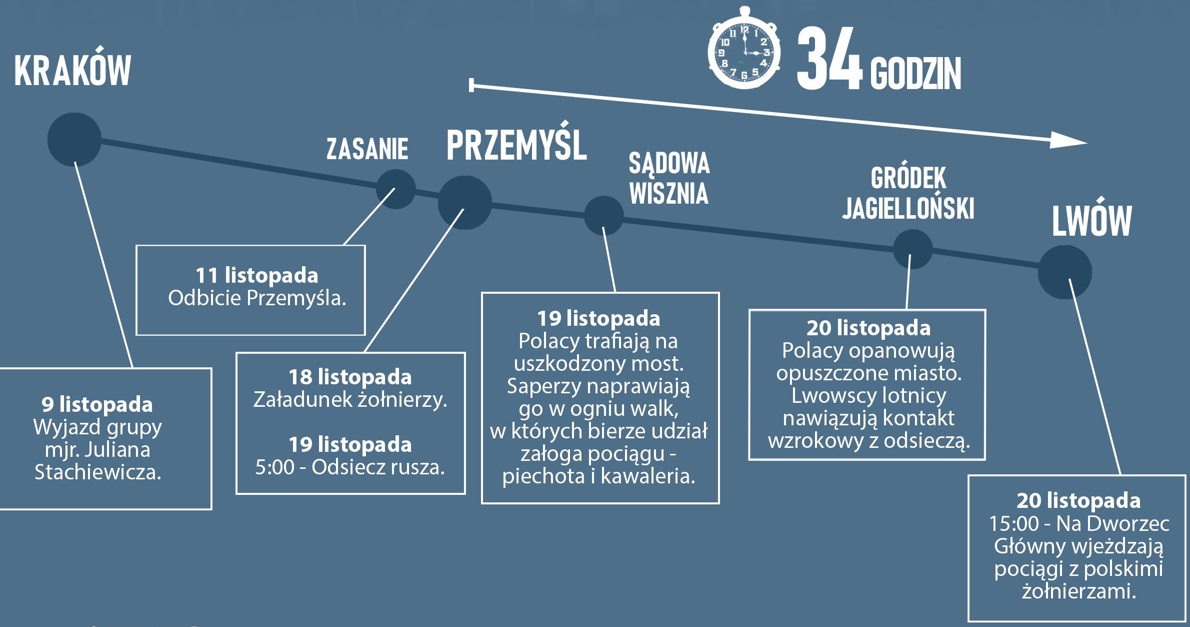

34 GODZIN

KRAKÓW

9 listopada
Wyjazd grupy mjr. Juliana Stachiewicza.

ZASANIE

11 listopada
Odbicie Przemyśla.

PRZEMYŚL

18 listopada
Załadunek żołnierzy.

19 listopada
5:00 - Odsiecz rusza.

SĄDOWA WISZNIA

19 listopada
Polacy trafiają na uszkodzony most. Saperzy naprawiają go w ogniu walk, w których bierze udział załoga pociągu - piechota i kawaleria.

GRÓDEK JAGIELLOŃSKI

20 listopada
Polacy opanowują opuszczone miasto. Lwowscy lotnicy nawiązują kontakt wzrokowy z odsieczą.

LWÓW

20 listopada
15:00 - Na Dworzec Główny wjeżdżają pociągi z polskimi żołnierzami.

112 - Pociąg pancerny

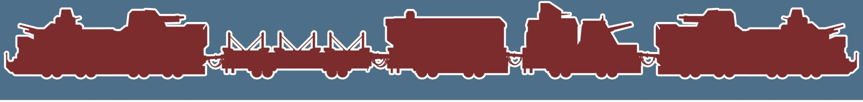

696
- Sztab ppłk. Tokarzewskiego
- Batalion 5 Pułku Piechoty Legionów
- Legia Akademicka

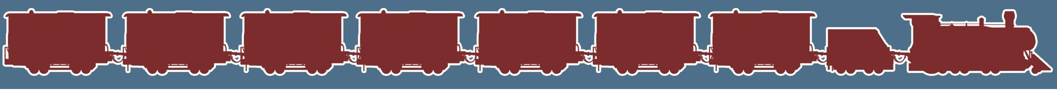

53 - Półszwadron kawalerii

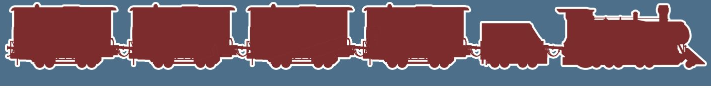

149 4
- Artyleria
- Pluton 10 Pułku Piechoty

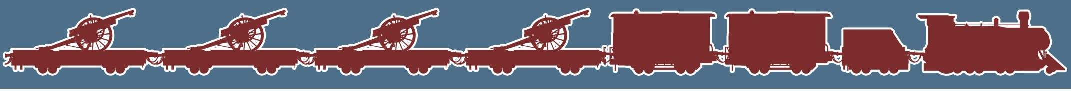

122 4
- Artyleria
- Pluton 10 Pułku Piechoty

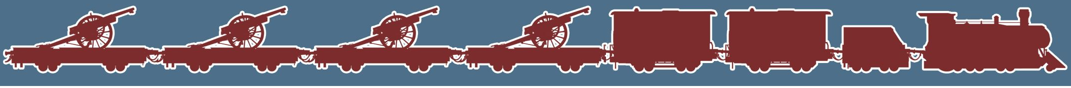

153
- Kompania Jarosławska

RAZEM:

1285

53

8

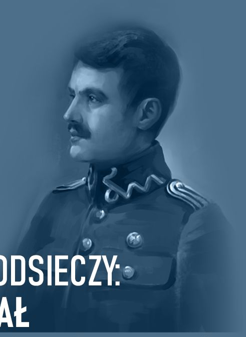

DOWÓDCA ODSIECZY:
PPŁK MICHAŁ KARASZEWICZ-TOKARZEWSKI

21 LISTOPADA 06:00

Koniec rozejmu i początek decydujących walk.

PORÓWNANIE SIŁ:

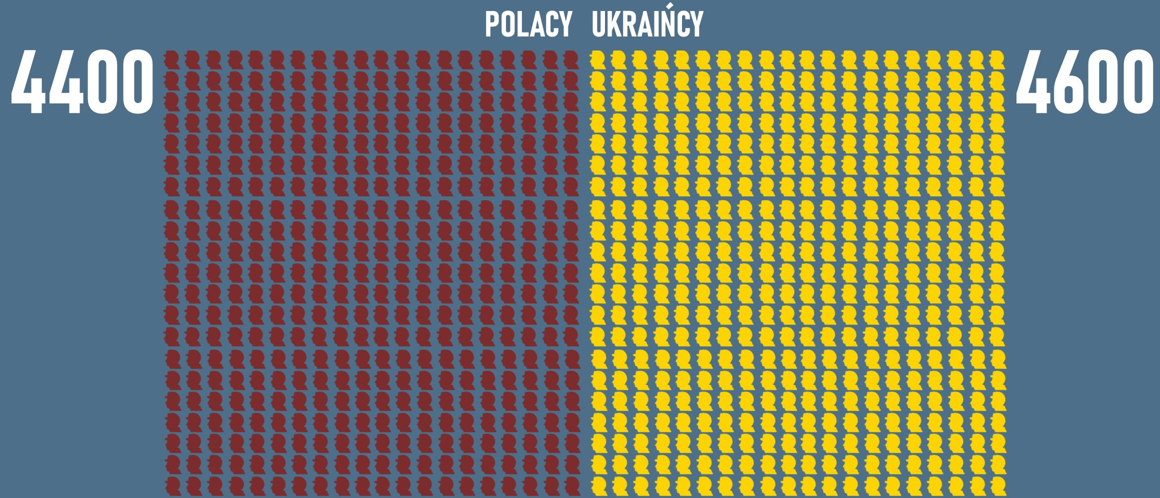

DWA PLANY POLSKIEGO ATAKU

PLAN TOKARZEWSKIEGO

Plan ten polegał na głębokim obejściu przeciwnika od południa i północy oraz próbie zamknięcia go w kotle. Dowódca obawiał się wikłania żołnierzy nieznających Lwowa w krwawe walki w wąskich uliczkach miasta.

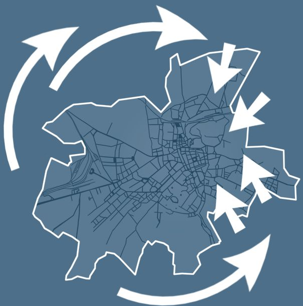

PLAN MĄCZYŃSKIEGO

Plan ten zakładał wzmocnienie poszczególnych odcinków żołnierzami odsieczy i frontalny atak w centrum miasta.

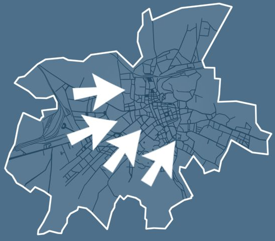

PRZEBIEG WALK

Ostatecznie zdecydowano się na plan Tokarzewskiego.

- Komendę nad oddziałami odsieczy atakującymi od południa otrzymuje kpt. Mieczysław Boruta-Spiechowicz, który bije się od pierwszego dnia walk. Lwowska kawaleria zapuszcza się do Sichowa i Winnik.
- Polskie oddziały zajmują Górę św. Jacka i prowadzą walki o cmentarz Łyczakowski.
- W trakcie walk ginie 14-letni Jurek Bitschan - symbol poświęcenia Orląt Lwowskich.
- W tym samym czasie grupa północna walczy na Kleparowie. Akcję wspiera polski pociąg pancerny. Nie udaje się jednak opanować Wysokiego Zamku. Ataki w centrum również się załamują. Kapitan Trześniowski traci wielu zabitych i rannych w szturmie na Cytadelę.
- Cały dzień walczących wspierają polskie samoloty.
- Nocą głównodowodzący wojsk ZURL, Hnat Stefaniw, w obawie przed otoczeniem, wydaje rozkaz o wycofaniu się z miasta. Ukraińcy po cichu odmaszerowują na wschód.
- Rano 22 listopada Polacy zajmują opuszczone obiekty w centrum miasta. Oddział „Straceńców" Romana Abrahama zawiesza polską flagę na ratuszu. Obsadzone zostają rogatki łyczakowskie.
- Po 22 dniach Lwów jest wolny, ale rozpoczyna się jego długie OBLĘŻENIE.

POGROM LWOWSKI

Niestety po wyzwoleniu miasta doszło do pogromu w dzielnicy

POLSKIE STRATY

22 DNI WALK

6022 POLAKÓW W WALCE

44% PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA

żydowskiej. O udział w nim oskarżano żołnierzy odsieczy, maruderów oraz pospolitych bandytów. Do dzisiaj nie ustalono liczby ofiar. Wydarzenie to wpłynęło negatywnie na obraz Polski na Zachodzie.

73 OFIARY POGROMU

439 POLEGŁYCH OBROŃCÓW, W TYM:

- **120** UCZNIÓW
- **76** STUDENTÓW
- **27** INŻYNIERÓW
- **21** ZAWODOWYCH WOJSKOWYCH
- **11** PRZEDSTAWICIELI WOLNYCH ZAWODÓW

PONAD **200** POLEGŁYCH CYWILÓW

KALENDARIUM:

16.11.1918
Oficjalna nota J. Piłsudskiego do państw zachodnich o powstaniu państwa polskiego.

17.11.1918
Rajd lwowskiej kawalerii - "Wilków" - na Gródek Jagielloński.

18.11.1918
Nocą z 17 na 18 listopada Polacy zdobywają, a następnie tracą zabudowania Rzeźni Miejskiej na Zamarstynowie.

19.11.1918
Polacy wysadzają podkopem fragment Koszar Ferdynanda.
Ogłoszenie dwudniowego zawieszenia broni – do 21.11., godz. 06:00.

20.11.1918
Przybycie polskiej odsieczy na Dworzec Główny.

21.11.1918
Decydujący atak na pozycje ukraińskie załogi miasta i oddziałów odsieczy.

22.11.1918
Wycofanie się nocą wojsk ukraińskich ze Lwowa na wschód.

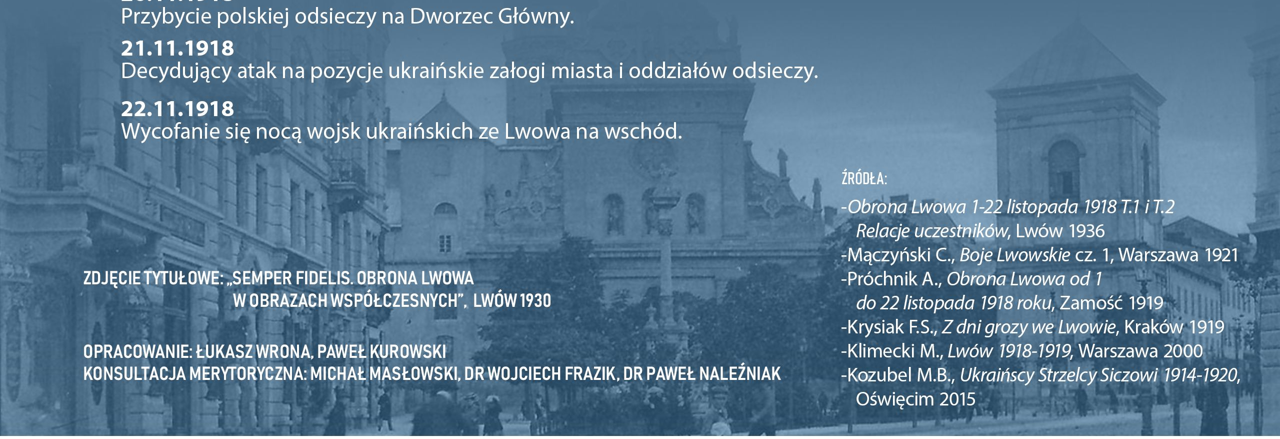

ZDJĘCIE TYTUŁOWE: „SEMPER FIDELIS. OBRONA LWOWA W OBRAZACH WSPÓŁCZESNYCH". LWÓW 1930

OPRACOWANIE: ŁUKASZ WRONA, PAWEŁ KUROWSKI
KONSULTACJA MERYTORYCZNA: MICHAŁ MASŁOWSKI, DR WOJCIECH FRAZIK, DR PAWEŁ NALEŹNIAK

ŹRÓDŁA:

-*Obrona Lwowa 1-22 listopada 1918 T.1 i T.2 Relacje uczestników*, Lwów 1936
-Mączyński C., *Boje Lwowskie* cz. 1, Warszawa 1921
-Próchnik A., *Obrona Lwowa od 1 do 22 listopada 1918 roku*, Zamość 1919
-Krysiak F.S., *Z dni grozy we Lwowie*, Kraków 1919
-Klimecki M., *Lwów 1918-1919*, Warszawa 2000
-Kozubel M.B., *Ukraińscy Strzelcy Siczowi 1914-1920*, Oświęcim 2015

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Krakowie

#mojaNIEPODLEGŁA.